

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes Juridico-Theologicæ De Jure, & Justitia

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum ; [Graz], 1714

§. I. De restitutione possessoris bonæ fidei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40013

ARTICVLVS QVARTVS.

De obligatione restitutionis ex re aliena possessa.

353 **P**ossessor rei alienæ est, aut bonæ, aut malæ fidei: quando quis possidet sciens, aut credens rem esse alienam, aut ignorat ignorantiam mortaliter culpabiliter esse talem, dicitur malæ fidei possessor; si prudenter existimat esse suam, dicitur possessor bonæ fidei, quam non impedit culpa venialis per n. 173. de utraque hac fide fusè dictum est à n. 171. Præter bonæ, & malæ fidei possessorem datur possessor fidei du-

biæ, estquè ille, qui dubitat an res sit aliena, quod dupliciter accidit Primò accipiendo rem cum tali dubio. Secundò post fidem bonam acceptam dubitando an sit aliena. Huc revocatur dubium, quo debitor fit dubius, an solverit debitum, aut commodatarius, vel depositarius dubitat, an sua culpa interierit commodatares, vel deposita. Idem est de conductore.

§. I.

De restitutione possessoris bonæ fidei.

354. **F**ructus rei sunt triplices, naturales, industriales & mixti. Primos gignit natura sine notabili hominis industria, ut herbas in pratis, glandes, nuces, Sylvas cæduas &c. Industriales sunt qui potissimum adhibito hominis labore, & cura rei alienæ impensa proveniunt, ut lucrum ex alieno instrumento artefacto, negotiatione pecuniæ, exportatione frumenti alieni ad locum, ubi carius venditur, aut ex furtivo semine in tuo agro seminato, semen enim utpote mortuum, per se non fructificat, sed vivificatur ab agro, & ideo est potius fructus agri, quam seminis. Mixti sunt, qui pendunt partim à nota-

bili beneficio rei alienæ, partim à notabili industria humana, ut segetes in alieno fundo natæ ex semine à te injecto, & secundum aliquos. Ut Platell. fœtus animalium, lac, lana, in eis enim sustentandis necessaria est notabilis industria.

Adverte tamen bene, quod fructus mixti, quando in ijs natura prævalet industriæ, sint regulandi secundum fructus naturales, quia tunc diceandi sunt simpliciter naturales, quando autem prævalet industria, induant naturam industrialium, in dubio autem, quodnam illarum prævalet, relinquitur in foro externo iudicis, in interno autem
Con.

confessorij prudentis arbitrio. Censet autem Sanch. *L. 2. Moral. c. 23. n. 53.* Cum Barth, Baldo, Menoch. Covarruu, fructus civiles regulariter industrialibus accensendos, quia magis industria versatur in domibus construendis, locandis, & censibus constituendis. At Haunold, *tract. 3. n. 263.* eos distinguit ab industrialibus, quia non sunt propriè fructus, sed loco, ac vice fructuum habentur *Leg. usura ff. de usuris*, plerosque tamen fructus civiles revocat ad mixtos, ut pensiones rerum locatarum, mercedes servorum, vecturæ navium, jumentorum &c. vocantur autem fructus civiles idcirco, quod fictione juris civilis loco fructuum habeantur. Dixi plerosque quia usuras ex pecunia aliena revocat ad mere industriales propter *L. 221. ff. de U. S. Econtra Lugo Disp. 17. n. 40.* inter fructus simpliciter naturales reponit animalium fœtus, lac, lanam, quia natura prævalet. & *n. 50.* pretium elocationis domûs eisdem accenset

355. Dicendum est ex universali in Theologia recepta Regula apud Lugo *Disp. 17. n. 8.* Possessor bonæ fidei obligatur solum, quam primum commodè potest restituere Domino rem ejus extantem, aut quantum ejus causa sub momentum, quo rescit esse alienam cum debito eam restituendi, factus est certo locupletior. Ratio quia si res extat adhuc habet jus in re Dominus rei, ergo is, apud quem extat habet debitum eandem statim, si potest, restituendi: Si autem in se non extat, ut si est bonæ fidei vendita vel absumpta cum emolumento absumentis, ut sitantundem pepercit rebus suis, proinde est factus ditior Dominus rei habet jus ad rem respectu pretij pro

re accepti, vel ad id, in quo evasit ditior, hoc enim totum succedit loco rei.

Dixi primò *quamprimum* commodè potest, quia ab eo tempore non restituens potens restituere incipit possidere mala fide, & formaliter violare jus alterius.

Dixi secundò *quantum ejus causa*, unde si domi cænando plus insumpsisset, quam insumpserit bonæ fide cænando ex furtivis, non tenetur totum valorem suæ cænæ reddere, sed valorem absumptum in cænâ furtiva.

Dixi tertio *sub tempus quo rescit*. Si enim dubitat an sit aliena, aut solum probabiliter advertit alienam esse, non est obligatio statim reddendi, sed diligenter est veritas indaganda, quâ diligentia præmissâ, si nequit certò constare esse alienam, dubium prudenter deponi potest, & res retineri, cum melior sit possidentis conditio. Deinde etsi patrimonium fuisset auctum ante habitam notitiam, si tamen bonæ fide est absumptum per hoc non est ditior factus tempore, quo cessat fides bona, consequenter cessat obligatio restituendi.

Dixi quartò *rescians esse alienam cum debito restituendi*: quia etsi resciat esse aliena, si tamen non advertatur ad obligationem restituendi, cessat obligatio restitutionis, etsi res perierit, aut sit absumpta citra augmentum suæ substantiæ: nam *per n. 174.* illationem quartam fides non cessat sine advertentia ad præfatam obligationem

Dixi quintò *factus certò locupletior*. nam dubius an sit ditior factus, deobligatur in foro utroque propter meliorem possessionis Conditionem, Sanch. *L. 2. Mor. c. 23. n. 37.* contra aliquos.

Zz 2

356. In-

356. Infero primò fide bonâ donans rem alienam non donaturus aliam, si eâ careret, ad nihil tenetur, quia ejus causa non est ditior, secus si occasione donationis à donatario accepisset remunerationem, hæc enim succedit in vices rei donatæ Sanch. n. 30. nempe secundum valorem rei donatæ, secus quoad excessum.

Infero secundò fructus naturales rei spectare ad Dominum, unde fructus agri spectant ad hujus Dominum, etsi apud hunc ager defectu culturæ nullos tulisset, Lugo n. 40. unde cum fructus pecudum sint simpliciter naturales per n. 354. in fin. pertinent ad Dominum. Eo revocatur etiam pretium elocationis Domûs, equi, usus torquis &c. Lugo n. 50. pretium enim hoc est pro usu Domûs &c. qui est inseparabilis à domo &c. hinc non est paritas à pretio accepto ex pecuniæ alienæ negotiatione, ubi verè

actioni tuæ pretium correspondet, secus elocatione rei alienæ ut dictum.

Infero tertio fructus merè industriales etiam extantes non esse restituendos, sequuntur enim industriam.

Infero quartò fructus mixtos possessor bonæ fidei detractis expensis debet restituere: fructus enim ut notat Sanch. n. 49. ex jure civili sunt illi, qui ex re frugifera supersunt deductis expensis in ijs excolendis, colligendis, & conservandis factis: secundum hoc enim sunt, opus naturæ, est contra aliquos apud Sanch. n. 63. attribuentes possessori bonæ fidei fructus mixtos, contra quos est aperte Lex certum 22. Cod. de rei vindicatione: certum est, inquit, mala fidei possessores omnes fructus solere cum ipsa re prestare, bonæ fidei verò extantes. Unde cum hæc lex codicis sit posterior Legibus in speciem huic illationi repugnantibus apud Lugo à n. 41. revocat has anteriores, ita Haunold.

§. II.

De restitutione rei malâ, aut dubiâ fide possessæ.

357. Certum est primò Possessorem malæ fidei non teneri restituere fructus merè industriales, sed satisfacere restitutione rei.

Certum est secundò obligari reddere fructus non modo naturales, sed etiam mixtos deductis expensis etiam assumptos, quin ditior evaserit per cit. L. 22. in fine, n. 356.

Dixi *absumptos*: nam si casu, aut justa hostili incursione pereant aq̄ue certo perituri apud Dominum E. g. incendio, aut inundatione, &c. deobligatur eos resarcire, Less. L. 2. c. 12. num. 92. quia Possessor malæ fidei ratione interitus rei, aut fructuum non est causa efficiens damni, quod si pereant incursione hostili injustâ, non excusatur à restitutione